

Mórrigan's schaduw

Arie Pieters

Mórrigan's schaduw

Arie Pieters

Schrijver: Arie A. Pieters
Omslagontwerp: Arie A. Pieters
Foto's/fotografie: Arie A. Pieters
Foto pagina nr. 13: Kathleen Gable.
Foto's pagina's nr. 124, 129: Edward S. Curtis
ISBN: 9789464850895
Uitgegeven door: Mijnbestseller.nl
Print: Printforce
Copyright: Arie A. Pieters, 2023©

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Mórrigan's schaduw
3. De groene 'invasie'
4. Warrior Princess Keira
5. Een tweede jeugd 2.0
6. Op één been...
7. Dodenwake
8. Een parallel universum?
9. Dit was Brandpunt, goedenavond
10. Beeldvorming & PR
11. Brengers van licht en wijsheid
12. Een nieuwe lente
13. Familiealbum
14. Nawoord
15. Feiten/weetjes en nuttige adressen

1. Inleiding

Vanuit de toppen van de schietwilgen, de hoogste bomen in de strook bos vlak langs de rivier steeg de groep van circa vijftien, zestien kraaien op. Een groep zwarte kraaien, zoals we die aan de rand van een dorp bijna standaard tegenkomen. In meerderheid jonge vogels, die nog zonder partner én zonder eigen territorium zijn. Zonder territorium betekent dat je dus ook niet dagelijks kan terugvallen op vaste plekken om voedsel te zoeken. Maar als je in het gebied waar je groep zich ophoudt even niets eetbaars kan vinden, is er natuurlijk altijd de mogelijkheid om samen het territorium van een kraaienpaar dat wel een eigen plek heeft binnen te vallen. De groep boog af naar het noorden, richting een haven met daaromheen enkele stukken bosplantsoen. Het kraaienechtpaar daar kon hun borst vast natmaken!

We kunnen tenslotte de uitkomst van een gevecht tussen een overmacht en een duo al van tevoren voorspellen, toch....? Hoe het afloopt kunt u verderop in dit boek lezen. Met dit intro zijn we van start gegaan met wat nu inmiddels boek nummer acht is in de serie over de dagelijkse avonturen van 'mijn' zwarte kraaienfamilie. Ik had mij eerder nog voorgenomen om het voortaan alleen te laten bij het verzamelen van gegevens. Iets dat ik nu al bijna negen jaar doe. En geen vervolg meer te maken op *'Retour Walhalla'*. Het tot nu toe laatste boek in de serie, maar het afgelopen jaar mocht ik inmiddels toch weer 22 verzoekjes noteren voor een vervolg. Tja, en waarom ook niet? Ik had al eens eerder, zelfs na het eerste boek en na het zesde boek, *'In de voetsporen van Zwarte Veder'* de gedachte gehad om er een punt achter te zetten. Maar elke keer wordt daar als het ware een stokje voor gestoken.

Is het niet door toch weer een serie nieuwe gebeurtenissen, dan wel doordat sommige trouwe lezers van de vorige boeken graag willen dat de belevenissen liefst weer 'gewoon' in boekvorm worden 'opgeslagen'. Feitelijk was het in dit geval een combinatie van beiden. En deze gevleugelde familie blijft daarnaast ook verbazen! We hebben verder de interactie met buurvogels. Ook daarin is het afgelopen jaar verandering gekomen. Het territorium van Clark & Carole, 'mijn' dynamische tweetal waarmee 't allemaal begon in 2014, is er in 2022 namelijk een stuk 'exotischer' op geworden. En het is in meerdere opzichten opnieuw een ontdekkingsreis geworden. We zien in dit boek ook enkele jonge en oude bekenden terug voor wat betreft gevleugelde burens. En we duiken nogmaals in de mythologie. Maar dat doen we wel met de inzichten die ik de afgelopen (bijna) negen jaar heb verkregen. We gaan niet zomaar wat oude mythen en sagen opsommen.

Clark & Carole

Clark (o.a. te zien op de foto afgebeeld op pagina nr.3) en zijn wederhelft Carole vormen de rode draad in de boeken en vertolken ook meestal een hoofdrol. Maar naarmate er jonge generaties bijkwamen eisten ook die soms een prominente plek op in de boeken. Om het wat overzichtelijker te maken voor mensen die middels dit boek voor het eerst kennismaken met de gevleugelde familie, nemen we in de inleiding ook nu weer enkele pagina's op met uitleg over hoe het allemaal is ontstaan. Wellicht eventjes 'doorbijten' voor lezers die meerdere of zelfs alle eerdere boeken in de kast hebben staan, maar als schrijver ben ik van mening dat deze service richting de nieuwe lezers echt nodig is. Het maakt een makkelijkere 'instap' in dit boek mogelijk en men weet ook meteen iets meer over de belangrijkste hoofdpersonen.

Het begon ooit met het idee én de hoop een aardige serie foto's te schieten van een 'oude bekende', maar het zou heel veel meer worden... Uiteindelijk is het een unieke 'reis' geworden, die op het moment dat dit boek werd geschreven bezig was aan jaargang nummer negen. Negen jaar van dagelijkse bezoeken aan in eerste instantie 'mijn' kraaienpaar Clark & Carole. Uiteraard hoor je vogels/dieren waar je zo'n hechte band mee hebt gekregen namen te geven, naar het goede voorbeeld van Jane Goodall. En later kwamen daar natuurlijk meerdere jongen bij, die in veel gevallen dicht in de buurt van het ouderlijk territorium hun eigen leven probeerden op te bouwen. Sommigen zouden uiteindelijk zelfs de burens worden van hun ouders. En ook dat leverde weer heel veel vaak akelig spannende belevenissen op! Maar goed, die zijn in eerdere boeken reeds uitvoerig aan bod gekomen, zoals in '*Ready to Rumble!*'

In deze inleiding kunnen we onmogelijk van elk eerder verschenen boek een samenvatting geven. Dus wie de bijzondere levensverhalen van 'koning Connor' en zijn 'kleine zus' wil leren kennen moet echt respectievelijk '*Ready to Rumble!*' en '*Onder vaders vleugels*' aanschaffen. En in dat laatste boek, dat overigens nummer 4 in de serie is, kunt u ook lezen dat er veel meer is dat kraaien zo uniek maakt, dan die inmiddels spreekwoordelijke slimheid. Mijn eerste ontmoeting met onze 'held' gaat terug naar het voorjaar van 2006. Hij dook toen als jonge vogel op in de voortuin van het zorgcentrum, waar ik in die tijd zowel als parttime werknemer en vrijwilliger aan verbonden was. Soms liep hij op het grasveld naar iets eetbaars te zoeken of onderzocht hij de planten rondom de vijver in de tuin. Nieuwsgierigheid is tenslotte iets dat jonge kraaien standaard bezitten. Maar er is nog iets dat 'standaard' is bij jonge kraaien...

Dat is het wantrouwen richting ons mensen. Iets dat ze tijdens de opvoeding van hun ouders meekrijgen. En dat is ook na eeuwen van kraaienvervolging eigenlijk niet meer dan logisch. Die vervolging van kraaien én raven zorgde er in de vorige eeuw voor dat die grotere familieleden helemaal uit ons land waren verdwenen. Er was herintroductie van de soort nodig en pas de laatste twintig jaar zijn raven weer aan een voorzichtige comeback bezig. Wil je het vertrouwen winnen van kraaien dan gaat dat tijd kosten, want uiteindelijk beoordelen ze ons op hoe wij hen behandelen. En gelukkig kun je dan de ban op contact met mensen, die is ingeprent door de ouders doorbreken. Dat lukte mij na een tijdje dus ook bij de jonge Clark. Maar na een kleine anderhalf jaar was hij ineens verdwenen. De maanden voor zijn vertrek zag ik hem al veel minder, maar toch kwam het einde van onze bijna dagelijkse ontmoetingen voor mijn gevoel plotseling.

Ik was er vast van overtuigd dat er iets met hem gebeurd was en dat ik hem nooit meer zou zien... Maar het liep dus heel anders. Een paar jaar later zou ik mijn gevleugelde vriend aan de andere kant van het dorp tot mijn verbazing (dat is erg mild uitgedrukt!) weer tegenkomen. En dat was puur aan hem te danken, want hij herkende mij! Ook na een goede drie jaar stond die mens, die het vroeger blijkbaar goed met hem voor had gehad nog in zijn geheugen gegrift. En voor wie het niet wist, bijvoorbeeld mensen die de eerste boeken niet hebben gelezen: Kraaien doen bij ons mensen aan gezichtsherkenning. Hoe 'wild' en kleurrijk onze kleding eventueel ook is, het zal voor hen niets uitmaken. Later bleek dat onze eenzame jongeling van enkele jaren eerder inmiddels een partner had en ook zij moest natuurlijk een naam krijgen: Carole. En zo kregen we het echtpaar Clark & Carole.

De inspiratie voor die namen? Het bekendste echtpaar uit de tijd van de klassieke zwart-wit film: *Clark Gable en Carole Lombard*. Later zou overigens duidelijk worden hoe wonderlijk veel zij op dit beroemde filmsterrenpaar leken. Clark de vaak onkreukbare, stijlvolle heer van stand, behalve in de rui periode natuurlijk en Carole de kleine, beweeglijke en vocaal altijd aanwezige, beeldschone kraaiendame. Het eerste boek over hun dagelijkse belevenissen, getiteld '*A life in black & white*' verscheen nadat ik zo'n tien maanden dagelijks op bezoek was geweest. Tien maanden dagelijks langsgaan en dan soms wel twee of drie uren per dag doorbrengen met het dynamische duo, dan heb je toch al wel heel veel geleerd over zwarte kraaien? Inderdaad, dat was ook wel zo, maar gelukkig besloot ik er nog een jaar aan vast te plakken. Dat moest ook wel, want ik had iets gemist. Er waren dat jaar namelijk geen jongen geweest...

In het volgende jaar waren er gelukkig wel twee jonge kraaien en kon ik hun opvoeding én jonge leven van nabij gadeslaan. Dankzij de hechte band die ik had met hun ouders. Dat jaar dat ik de beide jongen kon volgen, totdat ze vertrokken uit het ouderlijk territorium had mij tot de beslissing gebracht om mijn dynamische kraaienpaar te blijven volgen. Ook na dat jaar met jongen. Ik had ondertussen zoveel meegemaakt dat het eigenlijk niet meer mogelijk was om ze nu achter te laten en mijn bezoeken te beperken tot 'af en toe als het een keer uitkomt'. Een betere beslissing had ik niet kunnen nemen, want er viel nog veel en veel meer te ontdekken! Het jaar daarop zou ik namelijk kennismaken met de jongen van 2016. De drie musketiers... Waarvan uiteindelijk koning Connor en zijn 'kleine zus' overbleven. Een compleet verschillend duo, dat echter beiden over negen levens bleek te beschikken.

*Onze leading lady: Carole. Altijd stijlvolle looks, zelfs in de ruitijd, al lever je dan (tijdelijk) wel flink wat veren in.

We maakten in *'Retour Walhalla'*, het boek dat in 2021 verscheen nader kennis met het nu inmiddels op leeftijd zijnde kraaienpaar in de wijk waar ik woon: Bonnie & Clyde. Namen die zeker niet voor niets zijn gekozen, want andere kraaien, b.v. eenzame 'zwervers' of vermetele jonge paartjes moesten echt bijna vliegen voor hun leven, als ze in het territorium van deze oude, onverschrokken strijders terechtkwamen. Voor beschaafde burenruzies, die alleen met vocaal 'geweld' worden opgelost, zoals bij Clark & Carole wel steeds vaker gebeurt, is bij hen nauwelijks plaats. Wegwezen! Dat is hun simpele boodschap aan indringers en lastige burenen. Maar toch bleken ze in sommige opzichten wel degelijk veel op mijn dynamische duo te lijken. Iets waar ik eerder te weinig bij stil had gestaan. In dit boek is er ook aandacht voor de nieuwe burenen van mijn dynamische duo: De halsbandparkieten. Hoe gaat het duo en hun huidige burenen reageren op deze luidruchtige, exotische nieuwelingen? Gaat koning Connor in zijn nieuwe territorium weer ouderwets tekeer tegen alles en iedereen die hem dwars wil zitten? En heeft het negende jaar misschien toch weer verrassingen in petto? We gaan het allemaal zien en vooral meebeleven in: *'Mórrigan's schaduw'*.

*Clark Gable & Carole Lombard. Een foto gemaakt na hun huwelijk in 1939. Foto: Kathleen Gable.

2. Mórrigan's schaduw

De groep kraaien, die was opgestegen vanuit de boomtoppen van de hoogste bomen in de strook bos vlakbij de dijk zette koers naar het noorden. De groep was blijkbaar niet tevreden geweest met de hoeveelheid eetbaars, die ze in de buurt van het bos konden vinden. Tijd om een overval te plegen op het territorium van een paar in de buurt! Bij de haven, waar de groep naartoe vloog staan tenslotte vuilcontainers, zitten vaak vissers en lopen ook regelmatig wandelaars. Met andere woorden; volop menselijke aanwezigheid en ook kans op een makkelijke snack! De overmacht van de groep zou ongetwijfeld voldoende zijn om het kraaienpaar bij de haven te overdonderen en er met eetbaars vandoor te gaan. Beter nog: 'We eten het gewoon daar op!' Terwijl de groep schuin voor mij uitvloog, draaide ik met de auto de stoep op richting de haven.

Het was immers alweer een tijdje het nieuwe territorium van de vliegende spierbundel van onze familie: Koning Connor. En hoewel ik daar niet elke dag kom, zijn een aantal bezoeken per week toch standaard in mijn route opgenomen. Onze imposante gevleugelde vriend is één van de twee jongen die zijn overgebleven uit het nest van 2016 en in mei 2023 mag hij alweer 7 kaarsjes uitblazen. De groep van pakweg 16 vogels besloot om eerst een rondje te vliegen rond het deel van de haven waar een aantal containers staat. Ondertussen had ik de auto een meter over vijftig verderop op een parkeerplaats dichtbij het water gezet. Een min of meer vaste plek. De voorhoede van de groep had inmiddels een paar vuilniszakken gespot, die daar naast de containers waren gedumpt. De eerste vijf, zes kraaien waren ondertussen geland... Tijd om nu de horizon af te gaan speuren...

Voor ik echter iets kon ontdekken in de lucht, maakte ergens in de verte de oorlogskreet van koning Connor al duidelijk dat deze 'invasie' niet geduld zou worden! Ik keek in de richting van het geluid en nu zag ik hem snel dichterbij komen... Het zwarte stipje dat een goede 20 meter achter hem zichtbaar was in de lucht was ongetwijfeld zijn huidige wederhelft. Inmiddels waren steeds meer leden van de 'hanggroep' bij de vuilniszakken geland. Er liepen daar nu een stuk of tien vogels rond en twee waren al begonnen om een scheur, die zichtbaar was in één van de drie zakken groter te maken. De groep leek niet bepaald onder de indruk van het naderende tweetal. Dat veranderde toen Connor zonder ook maar een greintje terughoudendheid zijn duikvlucht had ingezet! Hij scheerde rakelings langs de zes vogels die nog in de lucht cirkelden en landde enkele tellen later bijna midden tussen het tiental bij de vuilniszakken.

Terwijl zijn wederhelft over mij heen vloog, vermoedelijk verrast door deze actie van haar echtgenoot, klonken even verder woedende kraaienkreten op naast de vuilcontainers. De voorhoede van de groep reageerde met een mix van woede en verbazing op deze actie van de eigenaar van dit territorium! 'Wist deze malloot niet dat je tegen zo'n overmacht maar beter je gemak kon houden?!?' Het simpele antwoord op die vraag is dus; 'Nee!' Een paar meter achter mij klonken ondertussen de zenuwachtige kreetjes van vrouwlief. Die had plaatsgenomen in de bomen, die zich aan de achterzijde van het parkeerterrein bevinden. Het was wel duidelijk dat ze nog lang niet gewend was aan het gedrag van haar partner. Het deel van de groep dat nog geen landing had ingezet, cirkelde nog steeds boven het tiental op de grond en Connor. Blijkbaar waren dit de minst dapperen van de club en was de moed ze in de spreekwoordelijke schoenen gezonken...

Het rumoer in de lucht én op de grond werd steeds heftiger en het moest ondertussen al vanuit de verte hoorbaar zijn. Enkele kauwtjes, die blijkbaar niet wisten wat er allemaal gebeurde deden ook nog een duit in het vocale zakje. Het groepje zat net boven Connor's wederhelft in de boom en was waarschijnlijk op het kabaal afgekomen. De sfeer op de grond werd steeds dreigender... Connor had alle lichamelijke signalen op oorlog gezet: Kuif en nekveren recht omhoog, vleugels breeduit en hangend, bijna over de grond slepend en staartveren omhoog! Hij was omgeven door zeven leden van de invasie groep, maar niet één leek dichterbij te durven komen. De twee kraaien die al een begin hadden gemaakt met slopen van een vuilniszak stonden nu recht tegenover onze vriend en leken zijn signaal te beantwoorden. Beiden hadden de veren op het hoofd en in de nek omhoog staan. De spanning was nu te snijden..!

Maar dat was na hooguit tien tellen om elkaar heen draaien afgelopen... Connor vloog de kraai die het dichtste bij de vuilniszakken stond aan! Nummer twee sprong verschrikt opzij! De rest van de groep begon nog meer kabaal te maken, voor zover dat tenminste mogelijk was. Connor en zijn tegenstander rolden, inmiddels als een kluwen van zwarte veren, vechtend en al tegen één van de vuilniszakken aan. Als biograaf had ik inmiddels een rotsvast vertrouwen in de goede afloop gekregen, bij de knokpatijen van onze vliegende versie van bokslgende George Foreman. Maar toch, je weet het maar nooit... Eén van de twee vechtersbazen werd nu tegen de vuilniszak gedrukt, maar wist zich na een paar seconden los te werken! De vogel wordt nog even aan een vleugel getrokken, maar weet daarna toch het luchtruim te kiezen! De zes leden van de groep die zich rond de kemphanen bevonden stegen nu ook op. En dan weet je dus meteen wie de verliezer is...

Connor zet de achtervolging in op zijn tegenstander van zojuist en krijgt daarbij een halfzachte duikvlucht te verwerken van waarschijnlijk de tweede vogel in rangorde van de groep. Het maakt geen enkele indruk op hem! Hij hoeft maar nauwelijks uit te wijken. Het zorgt er wel voor dat zijn rivaal inmiddels, samen met de meeste leden van de groep al bijna bij de grens van het territorium van Connor is aangekomen. De vogel die net een duikvlucht op onze zwarte ridder had ingezet krijgt nu op zijn beurt een aanval te verwerken. Hij weet Connor net te ontwijken! Luidkeels blaast hij als laatst overgebleven lid van de groep nu ook de aftocht! Wat een 'gezellig samenzijn met lunch' had moeten worden, draaide uit op een woeste vechtpartij met als resultaat geen lunch, gekrenkte ego's en zelfs met zijn allen het hazenpad kiezen. Het gevolg van net even het verkeerde territorium binnenvallen. Tja, soms zit het tegen en soms zit het heel erg tegen...

De leiders van deze groep, die al langere tijd in de buurt van het bos en de rivieroever verbleef hadden misschien toch beter moeten weten? Maar mogelijk kreeg 't gevoel van 'samen kunnen we die gek heus wel aan' de overhand. En dan zul je moeten laten zien wat je waard bent als kraai. Het woordje 'gek' is namelijk totaal niet op zijn plaats bij onze stoere vriend... Terwijl ik naar de plek liep waar hij net was geland, de portie pinda's moesten tenslotte nog worden uitgedeeld, overdacht ik wat ik net had gezien. Iets wat namelijk al eerder was gebeurd. Een overmacht schrikt hem totaal niet af. Maar kiest hij echt blind de aanval? Nee, absoluut niet. Dat hij zich een weg moest banen tussen de nog rondcirkelende groepsleden door nam hij voor lief, maar hoogstwaarschijnlijk had hij toen al zijn potentiële tegenstanders op de grond uitgekozen: Het duo dat bezig was met de gescheurde vuilniszak.

De optelsom is eigenlijk logisch. Dit tweetal, dat ook als eerste was geland en samen met een derde vogel de beschadigde vuilniszak te lijf was gegaan, moesten wel de dominante vogels zijn binnen de groep. Het feit dat een groep vertrouwd op een getalsmatige overmacht laat al zien dat het merendeel hoogstwaarschijnlijk geen helden zijn. Een paar leden met bravoure nemen dan altijd het voortouw en als je die aan durft te pakken valt (heel) vaak het kaartenhuis in elkaar. Terwijl Connor, nog steeds met hangende vleugels, de groep in de verte zag verdwijnen nam ik de schade op. Onze grote vriend had een gebroken slagpen en ook op het hoofd zaten meerdere losse veertjes. De tegenpartij had letterlijk meer veren gelaten. Zeg maar gerust 'achtergelaten', want voor de vuilniszakken lagen zeker vijf veren, waarbij zo te zien één staartveer. Op de achtergrond hoorde ik het groepje kauwtjes inmiddels vertrekken.

Nog druk aan het napraten over alles wat ze net hadden aanschouwd. Mevrouw moest alles blijkbaar even verwerken, want ze zette het nogmaals op een roepen. Terwijl de hanggroep allang uit beeld was verdwenen en haar wederhelft bezig was om twee pinda's te slopen. 'Eerst eten nu! De rest gaan we straks wel verstoppen.' Voor wie nieuw is in de kraaienwereld: Denken aan morgen hoort er standaard bij en dat leren ze al jong van hun ouders. Zorg dat je het liefst op zoveel mogelijk plekken eetbaars hebt verstoppt. Je weet tenslotte nooit wat de dag van morgen brengt voor wat betreft wat je kan vinden aan eten. En Connor heeft van Clark en Carole genoeg verstopopties meegekregen als jonge vogel: Dakgoten, onder proppen dor gras, in kieren tussen basaltkeien langs de oever en zelfs in molshopen. Terwijl ik terugloop richting mijn auto, zie ik vanuit mijn ooghoeken nu eindelijk ook de wederhelft van onze razende reus afdalen richting de pinda's.